

Enstitü : Lisansüstü Eğitim Enstitüsü
Anabilim Dalı : Mimarlık
Programı : Mimari Tasarım
Tez Danışmanı : Prof. Dr. Ayhan USTA
Tez Türü ve Tarihi : Yüksek Lisans – Ocak 2026

ÖZET

İstanbul, çok katmanlı tarihi ve kültürel yapısıyla dünyanın en önemli metropollerinden biridir. Kenti biçimlendiren çok katmanlı dokunun içinde farklı dönemlere ait anıtsal, sivil, dini, askeri, kentsel ve endüstriyel birçok mimari yapı bulunmaktadır. İstanbul, yalnızca tarih boyunca farklı uygarlıklara başkentlik yapmış bir metropol değil, sanayinin ve ekonominin de merkezi olmuş bir kenttir. Bu nedenle özellikle endüstri yapıları, kentin üretim kültürünü, teknolojik dönüşümünü ve ekonomik gelişimini temsil etmeleri açısından özel bir yere sahiptir. Ait olduğu dönemin üretim yapıları olan bu çeşitli yapılar zaman içerisinde özgün işlevlerini yitirerek endüstriyel miras yapıları olarak karşımıza çıkmaktadır. Kentsel belleğin önemli öğeleri olan bu yapıların korunması ve özellikle sürdürülebilir bir yaklaşımla korunması önemlidir. Bu sebeple endüstri mirasının, planlı, katılımcı, kültürel sürekliliği gözetilen ve toplumsal kalkınmayı destekleyen sürdürülebilir koruma anlayışıyla yeniden işlevlendirilerek kent yaşamına kazandırılması önem taşımaktadır.

Araştırma, İBB Miras tarafından 2019–2025 yılları arasında yürütülen endüstri mirası yapılarının yeniden işlevlendirme süreçlerinin kamusal kullanım, koruma bilinci, mekânsal aidiyet ve kültürel süreklilik üzerindeki etkilerini sürdürülebilir koruma bağlamında anlamaya çalışmaktadır. Bu kapsamda kurumun misyon ve vizyonunda ortaya konan hedeflerin özellikle toplumsal sürdürülebilirlik bağlamında yeri çalışılacaktır. Çalışma, endüstri mirası yapılarını yalnızca fiziksel restorasyon yoluyla değil; toplumsal bellek, kamusal erişilebilirlik, kültürel devamlılık ve kullanıcı deneyimi üzerinden değerlendirilmesini hedeflemektedir.

Araştırmada nitel yöntem benimsenmiş; literatür taraması, alan gözlemleri ve ziyaretçi soru kağıtları birlikte kullanılmıştır. İnceleme kapsamını Çubuklu Siloları, Ataköy Baruthanesi, Cendere Sanat, Müze Gazhane, Artİstanbul Feshane ve Yedikule Gazhanesi oluşturmaktadır. Bu yapılar koruma ve yeniden işlevlendirme stratejileriyle toplumsal etkiler açısından değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: İstanbul, Endüstri Mirası, İBB Miras, Mimari Miras, Sürdürülebilir Koruma, Toplumsal Sürdürülebilirlik, Yeniden İşlevlendirme, İstanbul Senin, Miras Yönetimi, Ziyaretçi Deneyimi.

Institute : Institute of Graduate Studies
Department : Architecture
Program : Architectural Design
Thesis Supervisor : Prof. Dr. Ayhan USTA
Degree and Date : Master's Degree – January 2026

ABSTRACT

Istanbul, with its multilayered historical and cultural structure, is one of the most important metropolises in the world. Within this stratified urban fabric, there exist numerous monumental, civil, religious, military, urban, and industrial architectural structures belonging to different periods. Istanbul is not only a metropolis that has served as the capital of various civilizations throughout history, but also a city that has functioned as a center of industry and economy. Therefore, industrial buildings occupy a distinctive position, as they represent the city's production culture, technological transformation, and economic development. Over time, these structures—originally constructed as facilities of their respective production eras—have lost their original functions and today appear as industrial heritage buildings. As significant components of urban memory, the preservation of these structures, particularly through a sustainable approach, is of great importance. Accordingly, the reintegration of industrial heritage into urban life through adaptive reuse based on a sustainable conservation approach that is planned, participatory, respectful of cultural continuity, and supportive of social development is essential.

This research aims to understand, within the framework of sustainable conservation, the effects of the adaptive reuse processes of industrial heritage buildings carried out by İBB Miras between 2019 and 2025 on public use, conservation awareness, spatial belonging, and cultural continuity. In this context, the role of the institution's mission and vision—especially in relation to social sustainability—will be examined. The study seeks to evaluate industrial heritage buildings not solely through physical restoration, but also in terms of social memory, public accessibility, cultural continuity, and user experience.

A qualitative research method has been adopted, employing a combination of literature review, field observations, and visitor surveys. The scope of the study includes Çubuklu Silos, Ataköy Baruthane, Cendere Sanat, Müze Gazhane, Artİstanbul Feshane, and Yedikule Gazhanesi. These buildings are assessed in terms of their conservation and adaptive reuse strategies and their social impacts.

Keywords: Istanbul, Industrial Heritage, İBB Miras, Architectural Heritage, Sustainable Conservation, Social Sustainability, Adaptive Reuse, İstanbul Senin, Heritage Management, Visitor Experience.